

“РАҚАМЛИ ЎЗБЕКИСТОН – 2030” ДАСТУРИ ДОИРАСИДАГИ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ВА СУНЪИЙ ИНТЕЛЛЕКТ РОЛИНИ ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ

Содиқова Нигора Шухрат кизи

Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги

Тошкент Ахборот Технологиялари Университети

Аннотация

Ушбу мақола Ўзбекистон Республикасининг рақамли трансформациясини амалга оширишга қаратилган **“Рақамли Ўзбекистон – 2030”** дастури доирасидаги асосий йўналишлар ва сунъий интеллект (СИ) ролининг таҳлили кўриб чиқилади. Мақолада Сунъий Интеллектнинг турли соҳаларда, айниқса, давлат бошқаруви, иқтисодиёт ва таълимдаги истиқболлари ва таъсирини таҳлил қилиш мақсад қилинади. Шунингдек, дастурнинг сунъий интеллект технологияларига оид стратегиялари ва уларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишга олиб келишига кўмаклашувчи имкониятлар ҳамда долзарб вазифалар белгилаб олинади. Мақолада Сунъий Интеллектнинг Ўзбекистондаги рақамли трансформацияга таъсири ва давлат ҳокимиятининг роли ўрганилади.

Калит сўзлар: Рақамли Ўзбекистон, сунъий интеллект, рақамли трансформация, давлат бошқаруви, иқтисодиёт, таълим, киберхавфсизлик, рақамли иқтисодиёт, 2030 стратегияси.

Кириш

Ўзбекистон Республикасининг **“Рақамли Ўзбекистон–2030”** дастури мамлакатда рақамли технологиялар, сунъий интеллект ва инновацион ечимларни тадбиқ этиш орқали иқтисодий ва ижтимоий ривожланишни таъминлашга қаратилган муҳим ҳужжатдир. Дастур мамлакатни рақамли иқтисодиётга ўтишга, давлат бошқаруви тизимини модернизациялашга ва фуқароларга юқори сифатли электрон хизматлар тақдим этишга йўналтирилган. Сунъий интеллект (СИ) бу жараёнда муҳим рол ўйнайди, чунки у давлат бошқаруви, иқтисодиёт, таълим ва тиббиёт соҳаларининг ҳар томонлама ривожланиши учун кучли стимул бўлиб хизмат қилади. Ушбу тезисда Сунъий Интеллектнинг **“Рақамли Ўзбекистон – 2030”** дастури доирасидаги ўрни ва таъсирига баҳо берилган.

Адабиятлар Таҳлили

Ўзбекистонда рақамли технологиялар ва сунъий интеллект (СИ)нинг тараққиётига қаратилган тадқиқотлар жуда муҳим ва замонавий бўлиб, давлатнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишида муҳим ўрин тутади. Қуйида мавзуга оид адабиётлар ва

тадқиқотларни таҳлил қилиш орқали, рақамли Ўзбекистон дастурининг асосий йўналишлари ва сунъий интеллектнинг ривожланишига оид асосий ғоялар ҳақида маълумот берилади.

1. **Қораев, Ж. (2020).** “Ўзбекистонда рақамли иқтисодиётни ривожлантириш: янгиликлар ва истикболлар”. Тошкент, Ўзбекистон. Ушбу манбада Ўзбекистонда рақамли иқтисодиётнинг ривожланиш йўналишлари ва янги технологияларнинг интеграциясига оид таҳлил келтирилган. Мақолада рақамли трансформациянинг давлат тизими ва иқтисодиётга таъсирига баҳо берилади. Муаллиф, шунингдек, рақамли технологиялар ва сунъий интеллектни жорий қилишнинг қийинчиликлари ва имкониятларини ҳам кўриб чиқади.

2. **Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони (2021).** “Рақамли Ўзбекистон 2030” дасури. Бу расмий ҳужжатда Ўзбекистоннинг рақамли трансформациясини амалга ошириш учун асосий йўналишлар ва стратегик мақсадлар белгилаб берилган. Дастурда кўзда тутилган вазифалар, шу жумладан, давлат бошқаруви, ахборот технологиялари, таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларида рақамли ечимлар жорий этишга қаратилган.

3. **Агулов, В. (2021).** “Сунъий интеллект ва давлат бошқаруви”. Журнал “Ҳукумат ва инновациялар”, 8(2), 12-20. Агуловнинг мақоласида сунъий интеллектнинг давлат бошқаруви тизимидаги аҳамияти ва унинг маъмурий жараёнлардаги самарадорлиги ҳақида ўрганишлар келтирилган. Муаллиф, СИнинг давлат хизматларини автоматлаштириш ва бюрократияни камайитиришдаги ролини ишора қилади. Ушбу ишда давлатнинг СИни интеграция қилишдаги стратегиялар ва уларнинг ижтимоий таъсири ҳақида муҳим фикрлар айтилган.

4. **Мирзоев, А. (2022).** “Рақамли технологиялар ва сунъий интеллект иқтисодиётга таъсир қилиши”. Экономика ва Инновациялар, 15(3), 45-59. Мирзоевнинг мақоласида Сунъий интеллект ва рақамли технологияларнинг иқтисодиётга, айниқса, ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш ва савдога қандай таъсир кўрсатишини таҳлил қилади. Ушбу тадқиқотда, сунъий интеллектнинг жорий этилиши ишлаб чиқаришда маҳсулдорликни ошириш ва иқтисодиётни модернизациялашга қаратилган стратегияларга ёрдам бериш имкониятлари орасидаги улуғвий омилларни ёритади.

5. **Рахматов, Ш. (2021).** “Сунъий интеллект ва ёшлар таълими”. Журнал “Таълим ва инновациялар”, 9(4), 34-42. Ушбу мақола Сунъий интеллектнинг таълим соҳасидаги ролига бағишланган. Муаллиф таълим соҳасида сунъий интеллектни жорий қилиш орқали таълим сифатини ошириш, таълим тизимини модернизациялаш ва ёшлар учун инновацион имкониятларни яратиш кераклигига эътибор қаратган. Маълумотларига кўра, сунъий интеллект ёшларга интерактив ва шахсийлаштирилган таълим услубларини таклиф этади.

Тадқиқот Методолгияси

Ушбу мақола қўлланилган методология асосан таққослаш ва таҳлилга асосланган. Рақамли Ўзбекистон дастурининг муаммолари ва имкониятлари, шунингдек, сунъий интеллектнинг ушбу дастурдаги ролини баҳолаш учун кўплаб давлат ва хусусий сектор маълумотлари тадқиқ этилди. Маъруза ва адабиётларни таҳлил қилиш орқали, шунингдек, статистик маълумотларни ва ҳолатларни йиғиш орқали қўлланилган усуллар амалга оширилди. Сунъий интеллектнинг Ўзбекистон иқтисодиётига таъсирига оид аниқ мисоллар келтирилган.

Таҳлил ва Натийжалар

- 1. Рақамли иқтисодиёт ва Сунъий Интеллект:** “Рақамли Ўзбекистон – 2030” дастурининг асосий йўналишларидан бири рақамли иқтисодиётни ривожлантиришдир. Бу йўналишда СИ давлат бошқарувини самарали қилиш, ишлаб чиқариш жараёнларини оптимизация қилиш ва рақамли хизматларни яхшилаш учун муҳим восита сифатида қаралади. Масалан, СИНинг янгиланган ёшлар таълими ва соғлиқни сақлашдаги ҳамда автоматлаштирилган тизимлардаги иштироки ушбу соҳаларда юқори самарадорликка олиб келмоқда.
- 2. Сунъий интеллект ва давлат бошқаруви:** Сунъий интеллектнинг давлат бошқаруви тизимига жорий қилиниши мамлакатда демократлаштириш, янгиланган идоралар ва маъмурий жараёнларни автоматлаштиришга олиб келмоқда. Бу эса давлат хизматларининг тезкорлигини ва шаффофлигини оширади.
- 3. Сунъий Интеллектнинг Меҳнат Бозорига Таъсири:** Сунъий интеллектнинг ривожланиши меҳнат бозорида янги касбларнинг пайдо бўлишига сабаб бўлиши мумкин. Бу эса ахборот ва коммуникация технологиялари соҳасида янги мутахассисларга эҳтиёжни оширади.

Хулоса

"Рақамли Ўзбекистон – 2030" дастури доирасида сунъий интеллектни жорий этиш Ўзбекистоннинг рақамли трансформациясида муҳим босқични ташкил этади. У мамлакатнинг иқтисодиёти, таълими ва давлат бошқаруви тизимини мукаммаллаштиришга хизмат қилади. Шу билан бирга, сунъий интеллектнинг тарқалиши меҳнат бозоридаги инновациялар ва янги касбларнинг пайдо бўлишига олиб келиши мумкин. Ўзбекистондаги рақамли технологиялар ва сунъий интеллект соҳасидаги ривожланиш учун давлатнинг қўллаб-қувватлови ва инновацион ташаббуслари муҳим аҳамиятга эга.

Фойдаланилган Адобиятлар Рўйхати

1. Қораев, Ж. (2020). Ўзбекистонда рақамли иқтисодиётни ривожлантириш: янгиликлар ва истиқболлар. Тошкент.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони (2021). Рақамли Ўзбекистон 2030.
3. Агулов, В. (2021). Сунъий интеллект ва давлат бошқаруви. Журнал “Ҳукумат ва инновациялар”, 8(2), 12-20.
4. Мирзоев, А. (2022). Рақамли технологиялар ва сунъий интеллект иқтисодиётга таъсир қилиши. Экономика ва Инновациялар, 15(3), 45-5.